

OPCIÓ A

1. A propòsit de *Tirant lo Blanc*, Miguel de Cervantes fa dir a un dels seus personatges de novel·la:

Por su estilo, es éste el mejor libro del mundo: aquí comen los caballeros, y duermen, y mueren en sus camas, y hacen testamento antes de su muerte, con otras cosas de que todos los demás libros de este género carecen.

Analitzeu aquesta idea i relacioneu-la amb algun dels fragments que hàgiu llegit de l'obra i amb el context literari del moment. [3 punts]

2. Expliqueu breument quina és la importància d'una obra com *Terra baixa* d'Àngel Guimerà en el context del teatre català del segle XIX. [2 punts]
3. Comenteu el següent fragment de *Josafat* de Prudenci Bertrana. Tingueu en compte, a més d'altres aspectes que us semblin convenients, aquells trets de la caracterització del personatge que permeten relacionar-lo amb la narrativa modernista.

[2 punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva i, en definitiva, la metodologia de comentari]

[3 punts per l'avaluació dels continguts]

Des de llavors Josafat visqué allí com una fera engabiada; sortia del campanar tan poc com podia. Els amics clergues l'anaven a veure. Li retreien les seves fetes i, rient i bromejant, l'encoratjaven.

Arribà a creure's que era un home necessari, perillós, destinat a fer grans coses, i que el reservaven per a una ocasió oportuna. I esperava sense impaciència, segur que a l'avenir podria pagar les consideracions que li tenien, i servir, amb tota la seva bona voluntat i amb el que més podia, el seu Déu i aquells admirables protectors que l'havien posat de campaner, i que seguien afalagant-lo com a nin rebec i temible.

Josafat no solament tocava les campanes, sinó que guarnia i endreçava l'església; i, poc a poc, a còpia de pegar cops d'espolsadors a les imatges, anà perdent-los el respecte. Conservà, però, una gran por als turments infernals i una gran veneració a les barbes severes i majestuosos del Pare Etern.

Sobretot l'inquietava l'esbrinadora fixesa d'aquell ull divinal, que, dins un triangle resplendent, havia vist, de petit, en alguna estampeta.

Dues passions tan sols li donaven molèsties: la ira i la luxúria. De la ira havia trobat manera de servir-se'n a major honra i glòria del Senyor; quant a la luxúria, el destorbava. Per no turmentar la consciència ni contrariar els instints, empenia llargues i pregonas meditacions sobre el sisè manament.

OPCIÓ B

1. *El poema de la rosa als llavis* de Joan Salvat-Papasseit és un llibre unitari construït a partir d'una història amorosa. Delimitau els elements fonamentals que permeten anar resseguint aquesta història i quina concepció de l'amor se'n desprèn. [3 punts]
2. Expliqueu les característiques fonamentals de la mètrica i del ritme en la poesia d'Ausiàs March i indiqueu fins a quin punt aquests elements connecten amb la tradició o han de ser considerats innovadors. [2 punts]
3. Comenteu el següent fragment de *Mirall trencat* de Mercè Rodoreda. Tingueu en compte, a més d'altres aspectes que us semblin convenients, la localització del text en l'obra (sense caure en la simple descripció de l'argument), la funció en el text –i en el llibre– del personatge de Bàrbara, la interpretació de la relació d'aquest personatge amb Salvador Valldaura, la importància d'alguns dels objectes que s'esmenten i els recursos narratius emprats.

[2 punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva i, en definitiva, la metodologia de comentari]

[3 punts per l'avaluació dels continguts]

La Bàrbara s'acabà d'un glop la darrera copa de xampany. S'havia alçat de la taula i, tot passant-me una mà pel front, s'anava acostant al divan. Abans d'arribar-hi s'aturà en sec i, girant-s'hi d'esquena, cridà esgarriada: «Per favor, aquest mirall». Els ulls li brillaven com si tingués febre. Valldaura li preguntà si es trobava malament. «No, no és res.» Però trigà encara una estona a calmar-se. Després li explicà que quan la seva mare els havia deixat algunes vegades somiava que una veu li deia baixet: «Bàrbara!» I que entrava a dins d'un mirall amb el marc daurat com aquell i no podia sortir-ne mai més. Valldaura no sabia què dir. Ella mirà al seu voltant, agafà l'abric i, enfilant-se, tapà el mirall. «Ja està.» S'assegué i començà a treure's les agulles dels cabells. Valldaura, que se li havia acostat, els hi apartà de la cara. «Quins cabells més rossos i més llargs que tens.» La Bàrbara esclatà a riure i li passà un dit per la galta, fort, com si li volgués deixar una ratlla marcada: «Quan una persona es mor els cabells encara li creixen, no ho sabies?» Es descordà el cosset i es deixà caure enrera. Ell sentí que li agafava una mà i la hi feia posar damunt d'un pit.

Al cap de dos dies en Quim l'anà a veure i li ensenyà el diari: la Bàrbara s'havia suïcidat. L'havien trobada ofegada en el canal.

OPCIÓ A

1. En la novel·la *Josafat*, Prudenci Bertrana se serveix voluntàriament de la barreja d'elements eròtics i sagrats (o religiosos). Exemplifiqueu algun d'aquests moments i expliqueu la importància literària d'aquesta assimilació. A l'hora d'argumentar tingueu en compte, a més d'altres aspectes que us semblin convenients, la connexió amb la narrativa modernista. [3 punts]
2. Expliqueu breument la funció del personatge de Bàrbara a *Mirall trencat* de Mercè Rodoreda. Feu-ho, si us plau, sense caure en la simple descripció de l'argument de la novel·la. [2 punts]
3. Comenteu el capítol CDXXXVI de *Tirant lo Blanc*. Tingueu en compte —a més d'altres aspectes que us semblin convenients— la manera com el text connecta amb alguns dels aspectes més característics de la novel·la, tant pel que fa al contingut com a l'estil.

[2 punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva i, en definitiva, la metodologia de comentari]
 [3 punts per l'avaluació dels continguts]

Com Tirant vencé la batalla e per força d'armes entrà lo castell

—Mon senyor Tirant, no canvieu en treballosa pena l'esperança de tanta glòria com és atènyer la vostra desijada vista. Reposau-vos, senyor, e no vullau usar de vostra bel·licosa força, que les forces d'una delicada donzella no són per a resistir a tal cavaller. No em tracteu, per vostra gentilea, de tal manera. Los combats d'amor no es volen molt estrènyer; no ab força, mas ab ginyosos afalacs e dolços engans s'atenyen. Deixau porfídia, senyor; no siau cruel; no penseu açò ésser camp ni lliça d'infels; no vullau vençre la que és vençuda de vostra benvolença: cavaller vos mostrareu damunt l'abandonada donzella. Feu-me part de la vostra homenia perquè us puga resistir. Ai, senyor! I com vos pot delitar cosa forçada? Ai! E amor vos pot consentir que façau mal a la cosa amada? Senyor, deteniu-vos, per vostra virtut e acostumada noblea. Guardau, mesquina! Que no deuen tallar les armes d'amor, no han de rompre, no deu nafrar l'enamorada llança! Hajau pietat, hajau compassió d'aquesta sola donzella! Ai cruel, fals cavaller! Cridaré! Guardau, que vull cridar! Senyor Tirant, no haureu mercè de mi? No sou Tirant! Trista de mi! Açò és lo que tant desijava? Oh esperança de la mia vida, vet la tua Princesa morta!

E no us penseu que, per les piadoses paraules de la Princesa, Tirant estigués de fer son llavor, car en poca hora Tirant hagué vençuda la batalla delitosa, e la princesa reté les armes e abandona's mostrand-se esmortida. Tirant se llevà cuitadament del llit pensant que l'hagués morta, e anà cridar la Reina que li vengués ajudar.

La Reina se llevà prestament, pres una ampolla d'aiguarròs e donà-li'n per la cara e fregà-li los polsos, e així recobrà l'esperit.

OPCIÓ B

1. El poema XXIII d'Ausiàs March comença amb el vers «Lleixant a part l'estil dels trobadors». Fins a quin punt la poesia de March deixa realment a part l'estil dels trobadors? A l'hora d'argumentar la resposta tingueu en compte tant els aspectes formals com els de contingut. [3 punts]
2. Quin ús fa Joan Salvat-Papasseit del cal·ligrama a *El poema de la rosa als llavis*? Esmenteu algun poema concret en el qual s'utilitzi aquesta forma poètica i analitzeu fins a quin punt, en el cas concret del poema seleccionat, aquesta utilització connecta amb l'avantguarda. [2 punts]
3. Comenteu el següent fragment de *Terra baixa* d'Àngel Guimerà. Situeu el text en l'obra i —a més d'altres aspectes que us semblin convenients— fixeu-vos en la manera com es presenta la contraposició entre els dos protagonistes, en el tipus de llenguatge i en la interpretació que cal donar a la rèplica final de Manelic.

[2 punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva i, en definitiva, la metodologia de comentari]

[3 punts per l'avaluació dels continguts]

MANELIC, *rient*. – Que me'n vagi! Se creu que encara em mana a mi, al que ho aguanta tot! Això es pensa, això, Marta! Doncs no; que ja tot s'ha trasmudat aquí dintre, que ara el qui mana sóc jo. I ara ho veuràs si sóc l'amo!

SEBASTIÀ. – L'amo, tu? Espera't, doncs! (*Intentant anar a obrir la porta.*)

MARTA, *comprentent-ho*. – Manelic!

MANELIC, *corrent a la porta*. – No t'escapes! Covard! T'he dit que sols jo i tu! Que vinc per ella, que és meva. I que vinc per tu; com que vinc a matar-te!

SEBASTIÀ. – A mi!... Tu a mi?

MANELIC. – A tu! A tu!

SEBASTIÀ. – És que jo també sé matar homes!

MANELIC. – I jo llops!

[...]

SEBASTIÀ. – Jo! A tu et mataré!

MANELIC, *tenint-lo agafat pel coll*. – Defensa't si pots, covard! Defensa't!

SEBASTIÀ. – Ma gent! Aquí!

MANELIC. – Crida els gossos de presa! Crida'ls!

SEBASTIÀ. – M'ofego!

[...]

NANDO, *en veu baixa*. – Què passa?

MANELIC. – Que us cridava l'amo.

JOSEP, *en veu baixa*. – Mort!

PEPA, *íd.* – Jesús!

(*Exclamació de tothom en veure el cadàver.*)

MANELIC. – I ara vosaltres a riure força! A riure! I tu, Marta, vine!

MARTA. – Sí, sí! Anem's-en, anem's-en!...

MANELIC, *emportant-se-la a braços*. – Lluny de la terra baixa! (*Perquè li obrin pas.*)

Fora tothom! Aparteu's-e! He mort el llop! He mort el llop! He mort el llop!

(*Ho va repetint cridant mentres s'allunya.*)